

ÇOCUKLAR, GELECEK GÜNLERİN YÜREKLİ YAZARLARI OLSUN DIYE ISRAR EDEN BİR DAVET:

Zeynep Cemali Öykü Yarışması 4. yılını geride bıraktı

“Çok parlak bir yaz gecesi gökyüzüne bakarsanız yıldızların el ele tutuşmuş üç çocuk gibi dizildiğini görebilirsiniz. Kim bilir, belki bir gün düşlerini yakalarlar.” İzmir’den Ege Akıllı, birlikte tatilin keyfini, büyüklerden öğrenilenlerin vazgeçilmezliğini ve ne yazık ki, yetişkinlerin yaşamları darmadağın eden politikalarıyla örselenen arkadaşlıklarını anlattığı “Denizyıldızı Çocukları” adlı öyküsünü böyle sonlandırmıştı. Zeynep Cemali Öykü Yarışması’nın bu yılki katılımcılarından biriydi Ege.

Çok erken yitirdiğimiz öykücü Zeynep Cemali’nin anısını yaşatmak amacıyla, 2011’den beri her yıl düzenlenen öykü yarışmasıyla, ilköğrenim çağına adım atan çocukları edebiyata özendirerek, geleceğin yazarlarının yetişmesine öncülük etmek amacıyla **Güneşli Kitaplığı**. Seçici kurullarını her yıl edebiyatımızın ustalarının oluşturduğu yarışmaya Türkiye genelinde 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri katılabiliyor. Ve her yıl farklı bir tema, Zeynep Cemali’nin roman ve öykü kitaplarından seçilen farklı bir cümleyle açıklanıyor. 2011’de “kardeşlik”, 2012’de “hoşgörü”, 2013’te “arkadaşlık” üzerine yazdılar gençler.

Ve işte, yarışmanın 4. yılında “umut” temasını dillendiren öğrenciler de, Zeynep Cemali’nin Ballı Çörek Kafeteryası adlı romanındaki “Belki yıllardır ilk kez gülümsedi,” cümlesinin ışığında öyküler kurguladılar ve hemen hepsi, umudun bir başka yorumunu, yaşama sıkı sıkı tutunmanın felsefesini yaptı.

Yarışmanın internet sayfasında usta öykücü **Cemil Kavukçu**, gençlere öykü sanatını anlattığı “Öykü Öykü” adlı yazısında şöyle diyor: “Günlük yaşamda birçok kez gördüğümüz, duyduğumuz halde önemsemediğimiz, belki de farkına varmadan geçip gittiğimiz küçük ayrıntılarla bir öyküde karşılaştığımızda hazine sandığının anahtarını bulmuş gibi oluruz...”

Yarışmaya katılan öğrenciler bizlere gerçek hazine sandıkları sundular; hayal güçleriyle şaşırttılar, kurguladıkları sürprizlerle heyecanlandırdılar bizi. Seçici kurula emek veren usta yazarlarımız, Adnan Binyazar, Mavisel Yener, **Leyla Ruhan Okyay** ve değerli hocamız Sedat Sever, hepimiz gururlandık: “Umut” temasında 550’nin üzerinde öykü ulaştı **Güneşli Kitaplığı**’na. Ön elemeyi geçen 50 güçlü öykü, seçici kurulun değerlendirmeye dosyasına girmeye hak kazandı. Ve, önceki yıllardan farklı olarak, öykünün büyüsüne kapılmış 3 değil, 5 genci kucakladı seçici kurul. Yani, dereceye giren ilk üç öyküyle yetinmedi, ayrıca iki güzel öyküyü de Seçici Kurul Özel Ödülü’ne değer buldu. Ve bu güzel öyküler, **Zeynep Cemali Edebiyat Günü** için özel yayımlanan “Ödüllü Öyküler Kitapçığı”nda okurlara sunuldu, hem de dereceye girmese de dikkat çeken öykülerden küçük bir seçkiyle birlikte.

Bu yıl gençler bizi şaşırttılar: Geçen yıl-

Müren Beykan

larda hep hayıflandığımızın tersine, öğretmenlerini ya da ebeveynlerini memnun etmek uğruna, kalıplara teslim olmamış, umut vaat eden özgür öykülerle çıkmışlardı karşımıza. Bu sefer çok sayıda kız öğrenci, kızların da özgürce yazabileceklerini, hatta fantastik kurgular düşleyebildiklerini ispatladı. Üstelik, bu fantastik ya da büyü gerçeğe öyküler çoğunlukla Anadolu kentlerinden çıkıp geldi ki, hepimizi ayrıca sevindirdi. Bilimkurgu öyküler de dahil böyle 41 öykünün 32’si Anadolu kentlerinden, bunların da üçte ikisi kız öğrencilerin kaleminden çıkmış.

Bu yıl kızlarımızın fantastik ve özgür öyküleri kadar bizleri sevindiren 2 sonucu daha paylaşmak istiyorum: Devlet okullarından katılım, özel okullarinkine yaklaştı. Başvuruların 200’e yakını devlet okullarından oldu. Ve çok önemli: Yarışmamızı izleyenler hatırlar, her yıl katılımın beşte biri erkek öğrenciydi. İşte bu yıl, üçte bir oranına yükseldi bu sayı. Erkek çocuklarımızın öykü yazmaya ilgisi, umut verecek düzeye çıktı –Teşvik eden öğretmenlerimize sevgi selamını eksik etmeyelim.

Öğretmenlerimize bir mesajımız da var: Anadolu’dan gelen öykülerin pek çoğunda başı sıkışan, derdi olan çocuk kahramanın

sigindiği karakter genelde bir öğretmen oluyor. Gerçek hayatta bildiklerimiz, öykülerde yerini pek güzel alıyor. Bu yarışma her seferinde bize, öğretmenlik mesleğinin gücünü ve önemini bir kez daha hatırlatıyor.

Şimdi biraz da rakamlar:

En çok umut öyküsü yazar öğrenci, İstanbul’dandı yine –215 öykü geldi. Ankaradan 91, İzmir’den 81 öykücü genci de, Konyadan 20, Bursa’dan ve Sakarya’dan 18’er öğrenci izledi. İlk defa Gümüşhane, Bartın ve Kastamonu’dan öyküler ulaştı. Malatya, Manisa, Mersin katılımlarıyla sevindirdiler. Ne ki, Erzincan, Van, Hakkâri, Kırıkkale, Uşak gibi bazı kentlerden hâlâ ses yok. Gelecek yıllarda bu kentlerden de öğrencilerin kapımızı çalacağına ilişkin umudumuzu koruyoruz.

Bu yıl, savaşı ve acılarını anlatan, sığınmacılığı işleyen 28 öykü okuduk. Hatta 6 öğrenci, savaştan kaçıp bir çadır kente ulaşmaya çalışan sığınmacıların keder dolu umudunu yazmıştı. Doğrudan Gezi Parkı direnişine değinen öykü yoktu, ama ayrımcılığın acılarını dillendirmeye çalışan 10’un üzerinde öykü vardı.

Deprem felaketi de, maden ocağı fela-

keti de 4’er, 5’er öyküyle çıktı karşımıza. Ve her yıl olduğu gibi, hastalıklar –özellikle de en kötüsü– 38 öyküde; engelli sorunları 25 öyküde yer bulmuştu. Bir öyküde yüz nakli yapıldı. Baş çekense, yine trafik kazalarıydı. En az 45 öyküde trafik kazası mağduru illa ki kurgulara sızmıştı.

Gülümsediklerimiz de oldu: Birkaç gün aralıksız süren ameliyattan söz eden bir öğrenci vardı; kahramanını ölümcül bir ameliyattan hemen sonra hastaneden yürütüp çıkarana da.

Düşündürücü sonuçlardan biriyse şuydu: Özellikle Anadolu’dan gelen en az 25 öyküde, paran varsa en kötü hastalıktan kurtulacağı, doğuştan görmeyenin bile gözlerinin açılacağı anlatılmıştı. Demek ki, ülkemizde sağlık hizmetlerinde acil çözüm bekleyen sorunların pek güzel farkında çocuklarımız. Genel olarak hastalıktan, yoksulluktan ya da yetimhaneden kurtulma umudu da 100’e yakın öyküde yer almıştı. Yetimhaneler, her yıl pek çok öykünün temel mekânı olmaya devam ediyor.

İyi bir meslek sahibi olabilme umudunu kurgulayan gençler de şaşırttılar: En çok ulaşılmak istenen meslek avukatlıktı. Ülkemizde adalet sisteminin bunca hasar aldığı bir dönemde, hukuk okumak isteyen gençlerden söz eden öyküler sevindiriyor.

Sıradışı birkaç öykü de “Ödüllü Öyküler Kitapçığı”nda: Kelebeğin kanadına tutunmuş bir çiçek tozunun “bilinçaltındaki çiçek olma umudu” gibi, bir deneyin ölümcül bir simulasyondan kurtulma umudu gibi, bir toplan engelli bir çocuğa ulaşip onu sevindirme umudu gibi fevkalade sıradışı umutlar, fevkalade kurgularla yazılmıştı. Gençlerimizin hepsini kutluyoruz.

Kasım ayıyla birlikte 2015 yarışması da başlamış oluyor. Seçici kurulunda yine usta yazarlar, bu kez Yalvaç Ural, **Behçet Çelik**, Neslihan Önderoğlu ve Ayfer Gürdal Ünal görev alacaklar. Tema “cesaret”. Kılavuz cümleyse: “Yüzlerindeki kararlılık, gelecek günlerin muştusu gibiydi.” Zeynep Cemali’nin Güzelce’de Bir Kaçak, Memo adlı romanından alınmış bir cümle. Toros Dağları’ndaki köyünde, çocuk yaşında kan davasıyla tanışan Memo’nun öyküsünü anlatır bu romanında Zeynep Cemali.

Yarışmak bahane elbette. Bu yarışma sayesinde öğrencilerimizin, öykü olma yolundaki yazılarını okuyoruz; onların öyküler yazmak uğraşı içinde, çevrelerindeki acı tatlı öyküleri fark edeceklerine, pek çok farklı öyküye değerek yaşamakta olduklarının ayırdına varacaklarına, kendi doğrularını kurmakta daha cesaretli ve güçlü olacaklarına inanıyorum. Çocuklarımız, gençlerimiz gelecek günlerin yürekli yazarları, edebiyat okurları ve insan gibi insanları olsun diye ısrarla, inatla yolumuza devam edeceğiz.

Zeynep Cemali Öykü Yarışması’na emek veren tüm seçici kurul üyelerine, öğrencilere, öğretmenlere, ebeveynlere teşekkür borçluyuz. 2015 Ekim’ine kadar hoşça kalın.